

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
 เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘
ติดเราเสียอย่างเดียวติดหมด

ก่อนจ้งหัน

เคยย่ำเสมอสำหรับนักปฏิบัติของเรา เรื่องสติสำคัญมากนะ ให้สติติดอยู่กับตัวเถอะ ไม่ค่อยผิดพลาด เอาๆ จับไปปฏิบัติลองดูซิ ธรรมพระพุทเจ้าหลอกลวงโลกหรือจริง เอา นี้ไปจับใส่ตัวเองนั่นละ สติกับปัญญา สติเป็นพื้น ปัญญาครอบอยู่ข้างๆ ให้นำไปใช้ ความเคลื่อนไหวของจิตเป็นอันดับหนึ่ง มันจะเคลื่อนไหวไปไหนๆ สติคอยจับๆ ความเคลื่อนไหวกายวาจา ความประพฤติ หน้าที่การงาน อย่างนี้เป็นอันดับที่สอง เอาสติตามจับ ดูจะเป็นยังไง คำสอนพระพุทเจ้ากระเทือนโลกมาเป็นเวลานานแสนนาน พวกเราอยู่โลก ไหน จะพอสัมผัสกันบ้างหรือกระเทือนกันบ้าง พอให้ตื่นเนื้อตื่นตัวบ้างหรือเปล่า เอาไป พิจารณานะ

นักปฏิบัติเรานี้ละจะเป็นผู้นำเหตุนำผลออกมาให้ชัดเจนในหัวใจตนเอง แล้ว กระจายออกไปเพื่อประโยชน์แก่โลกได้ไม่สงสัย นักปฏิบัติเป็นอันดับหนึ่งนะ เป็นผู้นำ นำ ตัวเอง พระพุทเจ้าศาสดาองค์เอกท่านนำมาแล้วด้วยธรรมเหล่านี้ สวากนำมาเป็นอันดับ สอง แล้วบรรดาผู้ปฏิบัติทั้งหลายเพื่อมรรคผลนิพพาน เอา อันดับสามเข้าไป จากนั้นก็ ประชาชนญาติโยมทั่วๆ ไปหมด นี้ละเป็นสำคัญ ให้ท่านทั้งหลายเอาธรรมพระพุทเจ้านี้ไป พิสูจน์ตัวเอง ธรรมปลอมหรือเราปลอม จะได้เห็นกันชัดเจนตอนนี้แหละ

ปฏิบัติเร็วๆ ร้อนๆ ไม่ได้หน้าได้หลัง สุ่มสี่สุ่มห้า แล้วก็เลอะๆ เทอะๆ ศาสนาก็เลย กลายเป็นมูตรเป็นคูไปตามความเลอะเทอะของเราซึ่งเป็นกองมูตรกองคูอยู่แล้ว เป็น อย่างนั้นเสียมากเวลานี้ อยากให้เอาคำสอนพระพุทเจ้าไปจับตัวเองดูเป็นยังไง ท่านตรัสรู้ มากี่พระองค์พระพุทเจ้า แม่น้ำมหาสมุทรทะเลหลวงนี้แคบไปนะ บรรดาพระพุทเจ้า ทั้งหลายที่ตรัสรู้มาด้วยธรรมอันเลิศๆ เพราะพระสติพระปัญญา จับอันนี้ให้ดี เอามาพิสูจน์ ตัวของเรา

เป็นยังไงพระพุทเจ้าตรัสรู้กระเทือนโลกมานานสักเท่าไร แล้วกระเทือนจิตใจเรา บ้างหรือเปล่าสติธรรม ปัญญาธรรม ท่านประกาศลงมาที่นี้ มาสัมผัสเราบ้างหรือเปล่า หรือนอนไม่ตื่นตลอดก็กักปิดไปอีกหรือ เอามาพิสูจน์นะ นักปฏิบัตินี้ละสำคัญมาก ดูเรา ให้ดี เอาธรรมมาจับ ธรรมผิดหรือเราผิด เอาเราเสียก่อน เราผิดหรือธรรมผิดเสียก่อน อย่าด่วนว่าธรรมถูกทีเดียว เราอาจจะแย้งว่าธรรมผิดไปก็ได้ เอามาพิสูจน์ จุดสำคัญอยู่จุด นี้ ถ้างนำธรรมพระพุทเจ้าเข้ามาพิสูจน์ตัวเองแล้ว อย่างไม่ต้องได้ความมาโดยลำดับ

दानะ ศาสนานี้เอก เลิศเลอสุดยอดแล้วจากพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ไม่มีเว้น เอามา พิสูจน์ตัวของเราเอง ใครจะไปใครจะอยู่

กิเลสกับธรรมอยู่บนหัวใจเรา ใครจะไปใครจะอยู่ ส่วนมากมีแต่กิเลสกองมูตรกอง คูณเต็มหัวใจ ธรรมแผ่น อยู่ไม่ได้เลย จำให้ตื่นนะ เอาละให้พร

หลังจ้งหัน

(ลูกศิษย์บังสุกุลให้คนตาย) เออ ตายก็ตายสุดวิสัยจะทำยังไง ผู้ยังอยู่ก็ให้พากัน สร้างความดีไว้สำหรับตนเอง ใจนี้จะสืบทอดทั้งดีทั้งชั่วติดกันไปกับใจ สิ่งเหล่านี้อาศัยชั้ว กาลเวลา พอตายแล้วเขาก็อยู่อย่างนี้ แต่ใจของเราไม่อยู่ชั้ว เดี่ยวไปโน้นไปนี่ ระวังอันนี้ให้ตื่น นะ การพิสูจน์จิตใจการเกิดตายของสัตว์ ไม่มีใครที่จะเลิศเลอยิ่งกว่าพุทธศาสนา พิสูจน์ ตามจนกระทั่งถึงที่สุดเลยเทียว ถึงธรรมธาตุ โอ้ ไม่สูญ นั้น ถึงธรรมธาตุแล้วก็ป็นธรรม ธาตุเลย ไม่สูญ ตั้งแต่ล้มลุกคลุกคลานเกิดภพนั้นภพนี้ คนเก่าแหละเกิดแล้วเกิดเล่า ตาย แล้วตายเล่า ภพเก่าภพใหม่เคยเกิดเคยตายมามากต่อมาก มันไม่รู้ คือกิเลสมันกลบรอย ๆ ไปหมด ผ่านไปแล้วเหมือนไม่ได้ผ่าน ทำชั่วได้รับความทุกข์ความลำบากมากน้อย เหมือน ไม่ได้ทำ เป็นอย่างนั้นละ แล้วก็โดนเอา ๆ เพราะจำไม่ได้

เวลาพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ เบื้องต้นท่านภาวนาอานาปานสติ ท่านทรงระลึก ย้อนหลังได้เวลาท่านยังทรงพระเยาว์อยู่ พระราชบิดาพาเสด็จไปแรกนาขวัญ แต่ก่อน กษัตริย์ถือการทำนา ท่านไปประทับอยู่ที่ร่มหัวไผ่ใหญ่ ภาษาเราเรียกว่าเป็นเด็ก แต่เป็นเด็ก โพธิสัตว์จะเป็นพระพุทธเจ้าอยู่นั้นชั้ว เจริญอานาปานสติจิตใจลงสว่างจำไปหมดเลยวันนั้น แปลกประหลาดอัศจรรย์ ที่นี้เวลาออกบำเพ็ญยังระลึกไม่ได้ที่เจริญอานาปานสติ ระลึก ไม่ได้ก็ทำสู่มสู่มหัว อดพระกระยาหารถึง ๔๙ วัน

คืออดอาหารนี้เพื่อจะตรัสรู้ด้วยการอดอาหาร ไม่ได้มีจิตตภาวนาเข้าแทรก อดเพื่อ ตรัสรู้ เช่น นอนบนขวกบนหนามก็เพื่อตรัสรู้ด้วยขวกด้วยหนาม อดอาหารก็เพื่อตรัสรู้ ด้วยการอดอาหาร มันผิดทางด้วยกันทั้งนั้น พอจิตตภาวนาบับเข้าไปมันก็ถูก ที่นี้เวลาทำ ไปที่ไหนก็เหมือนว่าหมดกำลัง จึงทรงย้อนหลังระลึกถึงที่เจริญอานาปานสติ ระลึกได้ติด พระทัยปั๊บเลยทันที อันนี้เป็นที่ถูกต้องละที่นี้ เรื่องการอดอาหารลดปั๊บเลยทันที ไม่เอา หยุด ทรงเสวยพระกระยาหาร วันนั้นตัดสินพระทัยเสวยพระกระยาหาร อดมา ๔๙ วัน พระโลมาชนนี้หลุดลอยไป เพื่อตรัสรู้ด้วยการอดอาหารโดยถ่ายเดียวมันผิดทาง

พอระลึกอานาปานสติได้ก็ตัดสินพระทัยเลย ลงใจทันที นี่เป็นทางที่ถูกต้องแน่นอน เอาข้างนี้ละ จึงได้ตั้งสัจจะอธิษฐาน คราวนี้จะเอาแบบนี้ เป็นกับตายในแบบนี้ด้วยความลง พระทัย ตอนเข้าไปอยู่ใต้ร่มโพธิ์ใหญ่ นางสุชาดาเอาข้าวมธุปายาสไปถวาย ๔๙ ขึ้น ท่าน

เสวยหมต ๔๙ ชั้น คงเป็นชั้นใหญ่ แล้วก็ตัดสินพระทัยลงเดี๋ยวนั้นเลยว่าเราจะบำเพ็ญอานาปานสติได้ตั้งโพธิ์ตันนี้ สถานที่นี้เป็นสถานที่ตรัสรู้หรือเป็นสถานที่ตายของเราเท่านั้น ถ้าตรัสรู้ก็ตรัสรู้ที่นี่ ถ้าไม่ตรัสรู้ก็ต้องตายที่นี่ เราจะนั่งภาวนาจนกระทั่งได้ตรัสรู้ถึงจะลุก ไม่ลุกก็ตายเท่านั้น ตัดสินพระทัย จึงได้ทรงเจริญอานาปานสติ

พอปฐมยาม ทรงบรรลุปุพเพนิวาสานุสสติญาณ นั้นเห็นไหม พอจับบีบติดเลย ถูกต้องแล้ว ได้บรรลุปุพเพนิวาสานุสสติญาณ ระลึกชาติย้อนหลังได้ ที่เกิดมาก็ภพที่ชาติก็ กัปก็กาลปีนานเท่าไรๆ พิจารณาย้อนหลังรู้หมดเลย เปิดทางโล่ง ความเกิดตายของเจ้าของ มากพอใดชาติใด เกิดสถานที่ใดๆ เป็นกำเนิดแห่งสัตว์ประเภทใดบ้างรู้หมดเลย นี่ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ ผลเกิดขึ้นจากเจริญอานาปานสติ นี้เรียกว่าปฐมยาม

พอมัชฌิมยาม ก็บรรลวจตุปปาตญาณ ทรงพิจารณาดูความเกิดและความตายของ สัตว์ทั้งหลายเป็นยังไง มาพิจารณากับพระองค์นี้แบบเดียวกันหมด อยู่ นักเกิดนักตาย เขา เหมือนเรา เราเหมือนเขา ไม่มีใครแพ้ใครชนะเรื่องภพชาติ มากที่สุด เกินกว่าที่จะนับจะ ประมาณได้ นอกจากพระญาณหยั่งทราบของพระพุทธเจ้าเท่านั้น ทรงเอาทั้งสองอย่างนี้มา ประมวล การเกิดตายของเราก็ดี ของสัตว์ทั้งหลายก็ดี ตายแบบเดียวกัน เกิดแบบเดียวกัน สูงๆ ต่ำๆ ลุ่มๆ ดอนๆ ขึ้นสวรรค์ชั้นพรหม ตกลงไปนรกอเวจี เหมือนกันหมดเลย ไม่ว่า เขาว่าเราไม่มีใครสูงต่ำกว่าใคร เป็นแบบเดียวกัน เพราะไปด้วยความลุ่มหลง

จากนั้นจึงประมวลเอาทั้งสองอย่าง เราก็ดีที่เกิดตายๆ มาจนกระทั่งปานนี้ แล้วสัตว์ โลกที่เกิดตายๆ เหมือนกันกับเรานี้ มีอะไรเป็นสาเหตุพาให้เกิดให้ตายอยู่ไม่หยุดไม่ถอย อย่างนี้ จึงค้นมาหาสาเหตุแห่งความเกิดตายของสัตว์คืออะไร เข้ามาก็มาถึงปัจจุการ อวิชชาปัจจุการ สงฺขารา สงฺขารปัจจุการ วิญญฺณํ พิจารณาย้อนเข้ามาหาต้นตอของมันที่ พาให้เกิด คืออวิชชา พอพิจารณาตรงนั้นๆ เข้าไปถึงตรงนั้นแล้วถอนพรวดเลย อวิชชาตัว พาให้สัตว์ทั้งหลายเกิด ไม่ว่าเขาว่าเราตัวนี้พาให้เกิด

ฟังซิ จิตมันไม่ได้สูญ มันพาให้เกิดอยู่ตลอดเวลา นั้นละฐานเกิดตายของสัตว์อยู่ตรงนี้ พอพิจารณานี้ทราบชัดแล้วก็ถอนพรวดขึ้นมา อวิชฺชาเยเตว อเสสวिरาคินิโรธา สงฺขารนิโรธา พออวิชชาดับเท่านั้น สังขารอะไรๆ ที่เป็นเครื่องหนุนของสมุทัยของกิเลสใหญ่คือ อวิชชาหนุนออกมา พออวิชชาดับ สังขารดับ วิญญฺณอะไรๆ ดับพร้อมกันหมดเลย นิโรโธ โหติ เลย เหล่านี้เป็นนิโรธทั้งนั้น ดับ นั่นท่านบำเพ็ญ

นี่ละพระพุทธเจ้าทรงพิจารณาตามเหตุตามผลอย่างนี้ ใครจะไปค้านได้ ไม่มีใคร ค้าน ยอมรับสามแดนโลกธาตุ หากจะค้านก็ค้านตั้งแต่พวกหัวชนต้นเสาเท่านั้น มันไม่ยอม ฟังเสียงผิดเสียงถูก ดีชั่วประการใด มันจะฟังตั้งแต่ความรู้ความเห็นความเป็นของตน เชื่อ ความรู้ความเห็นความเป็นของตนโดยถ่ายเดียว ผิดถูกไม่คำนึง แล้วก็วิ่งตามความรู้

ความเห็นของตน พวกนี้ไม่ยอมเชื่ออรรถเชื่อบรรณ บินไปอย่างนั้น ชนไปอย่างนั้น โดนไปอย่างนั้น เกิดตายไปตลอดอย่างนั้น ผู้ที่เชื่อ พระพุทธเจ้าสอนเชื่อก็ถอยตัวกลับเข้ามา ก็มาบรรลุธรรมเรื่อย อย่างพระอรหันต์ทั้งหลาย ตั้งแต่เบญจวัคคีย์ทั้งห้ามา พิจารณาตามพระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ๆ เรื่อยมา

พอตรัสรู้แล้ว เชื่อพาให้เกิดให้ตายนี้ดับหมด ความไม่เกิดไม่ตายที่อยู่ข้างในนี้ถูกเปิดจ้อออกมา เรียกว่าตรัสรู้ธรรมหรือบรรลุธรรม เป็นธรรมชาติขึ้นภายในจิตใจล้วน ๆ นั้น ไม่สูญ เห็นไหมละ สรุปลงแล้ว ถึงขั้นธรรมชาติแล้วก็เรียกว่าไม่สูญแบบเลิศเลอ จิตดวงนี้ไม่เคยสูญ ให้พากันจำเอาละ นี่ละโอวาทข้อนี้จะมีใคร ในโลกธาตุนี้ไม่มี มีพระพุทธเจ้าเพียงพระองค์เดียวเป็นผู้รู้ถอดถอนภพชาติและดับภพชาติ แล้วประกาศธรรมเหล่านี้แก่โลกทั้งหลายให้ทราบเรื่อยมา ก็คือองค์ศาสดา ขอให้พากันยึดพากันปฏิบัติ

ที่นี้พูดถึงเรื่องผู้บำเพ็ญตาม ผู้บำเพ็ญตามก็แบบเดียวกัน คือตามร่องรอยความเกิดตายของตัวเองด้วยธรรมเป็นเครื่องพิสูจน์กัน พิสูจน์การเกิดตายของตัวเองด้วยธรรมตามเข้าไป ๆ แบบเดียวกันถึงปั๊บ หมด เรื่องความเกิดตายหมด ที่นี้ย้อนเข้ามาหานักปฏิบัติ เอาให้มันเห็นชัดเจนอย่างนี้ นี่เราก็พูดให้พี่น้องทั้งหลายฟัง เอาหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องดีงามของพระพุทธเจ้าที่ทรงสอนโลกนั้นมาปฏิบัติตัวเอง เริ่มต้นตั้งแต่ภavana นั้นละขึ้น เพราะภavanaเป็นทางที่รวมแล้ว จะเข้าสู่จุดสุดยอด ทาน ศีลอะไร ๆ เป็นมหากุศลมากต่อมากสร้างมาเท่าไร ๆ รวมตัวมารอหมดแล้ว

ที่นี้สร้างจิตตภาวนา นี่สร้างทำนบใหญ่สำหรับรวมน้ำทั้งหลายที่ไหลมา ให้มาลงในจุดใหญ่คือทำนบใหญ่ เหมือนน้ำไหลรวมลงมหาสมุทร บารมีของเราที่สร้างมามากน้อยก็เหมือนกับแม่น้ำสายต่างๆ ไหลลงมาเข้าสู่มหาสมุทร เป็นอันเดียวกันหมดเลย ไม่มีแยกมีแยะว่าน้ำจากสายนั้นสายนี้ จากบนฟ้าอากาศที่ไหน จากห้วยหนองคลองบึงลำคลองใดก็ตาม เมื่อลงมหาสมุทรแล้วเป็นน้ำมหาสมุทรอันเดียวกันหมดเลย นี่บารมีของเราที่สร้างมาด้วยการให้ทาน รักษาศีล ก็ประเภทที่เรียกว่าความดีไหลเข้ามา ๆ สร้างทำนบใหญ่คือจิตตภาวนาสำหรับรับความดีทั้งหลายเหล่านี้ ให้เป็นที่รวมแห่งความดี เป็นมหากุศลอันยิ่งใหญ่แล้วยกตนให้พ้นจากทุกข์ไปได้ในวัฏสงสาร

ที่นี้เวลาเรามาประมวลในตัวของเราเองที่บำเพ็ญ ก็หาที่ค้ำพระพุทธเจ้าไม่ได้ เพราะเดินทางสายเดียวกัน รู้ตรงไหน ๆ ยอมรับ ๆ มีแต่ข้อ ๆ ไปเรื่อย รู้เจ้าของหายสงสัยนี่เป็นธรรมพระพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว อ้อ ยอมรับ พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว เรารู้ตรงนี้พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว อ้อ ๆ นั้นเห็นไหมละ ยอมรับ ๆ ตั้งแต่จิตลุ่มลูกคลุกคลาน เอากันไปเอากันมาค่อยตั้งตัวได้เป็นความสงบเย็น รวมตัวเข้ามาได้ จากนั้นก็สร้างความแน่นหนา มันคงขึ้นจนกลายเป็นสมาธิ จากนั้นเป็นปัญญา เป็นแนวทางเดินเข้ามาเรื่อย ๆ แน่นหนา

มันคงเนียนแหลมเข้าไปทุกวัน สติปัญญาธรรมชำระซักฟอกสิ่งที่มัวหมองมืดตื้ออยู่ภายในใจออก ก็เปิดออก ๆ จากใจนี้ คืออันนี้กับพระพุทธเจ้าทั้งหลายมันเข้ากันได้หมดเลย พอเข้าไปหาจุดรวมแล้วเข้าอันเดียวกันหมด

เวลาพิจารณาลงไป ทุกอย่างมีกำลังหนาขึ้น ๆ เพราะได้รับการบำรุงรักษาตลอด เช่น สมาธิภาวนา เรภาวนาทุกวัน บำรุงทุกวัน จิตใจของเรายิ่งสงบเย็นเข้าไป ๆ จากนั้นก็เปลี่ยนสภาพเข้าสู่ความละเอียดเข้าไปเรื่อย ๆ ก็เลสส่วนหยาบส่วนกลางส่วนละเอียดค่อยหมดไป ๆ จากการซักฟอกคือจิตตภาวนา แล้วค่อยสว่างออก ๆ จากนั้นขึ้นถึงขั้นปัญญาที่จะผ่านละ ตีล สมาธิ ปัญญา นั้นท่านว่าไว้แล้ว ตีลเป็นภาคพื้นที่เราทั้งหลายจะรักษา เพราะเป็นความดีงามประจำกิริยามารยาท ซึ่งออกมาจากจิตใจที่มีศีลมีธรรมอันดีงามอยู่แล้ว ก็กลายเป็นกิริยาจาคำพูด การประพฤติปฏิบัติตัวเอง เป็นของดีไปเรื่อย ๆ จากนั้นก็เข้าสู่ใจนี้แหละ

รวมเข้ามา ๆ นี่ท่านบไหญ่ นะ ไม่ว่าจะให้ทานมากน้อยมากก็กัปกัลป์ไม่สูญไปไหน เพราะใจไม่เคยสูญ ธรรมชาตินี้ก็ตามส่งกันไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงจิตมีความละเอียดลออ มันก็รู้ภายในใจ มีแต่ข้อ ๆ ยอมรับพระพุทธเจ้า ไม่มีที่ตรงไหนค้านพระพุทธเจ้า ว่าเรารู้ อย่างนี้เราพิจารณาอย่างนี้ พระพุทธเจ้ารู้อย่างนั้น พระพุทธเจ้าผิด เราถูก ไม่เคยมี มีแต่ยอมรับปีบ พระพุทธเจ้าเหมือนว่าอยู่ในนั้นแล้ว ข้อ ๆ ยอมรับพระพุทธเจ้า ทำลงไปจนจิตใจสว่างกระจ่างแจ่มแจ้งดังเคยเล่าให้ฟัง ตั้งแต่มันมืดดำกำตา จนกระทั่งมันสว่างกระจ่างแจ่ม สว่างขึ้นมาจนกระทั่งอัศจรรย์ตัวเอง นี่ก็เคยเล่าให้ฟังแล้ว

เวลาถึงขั้นมันสว่างจริง ๆ มันสว่างจริง ๆ นะจิต นี้เรายังไม่ลืม อยู่หลังวัดดอยธรรมเจดีย์ จ.สกลนคร นี่เป็นเดือน ๓ ถวายเพลิงท่านอาจารย์มันเสร็จเรียบร้อยแล้วเราก็ขึ้นบนเขา จิตก็ไปเป็นความสว่างกระจ่างแจ่มอยู่ในนั้น ทั้ง ๆ ที่ยังไม่สิ้นกิเลส มันสว่างเอาเสียจนกระทั่งถึงร่างกายของเรานี้มันเป็นเหมือนแก้วครอบดวงไฟตะเกียงเจ้าพายุ หรือหลอดไฟอยู่ข้างใน ร่างกายนี้เลยกลายเป็นเหมือนแก้วครอบ มันใสไปตาม ๆ กันหมด เพราะอำนาจของจิตสว่างไสว ร่างกายนี้ก็เป็นอากาศธาตุไปหมด ว้างไปตาม ๆ กันหมด มองดูโลกธาตุที่โหนว้างไปหมด ๆ มองดูกายเจ้าของนี้ก็แบบเดียวกันไปเลย เป็นเหมือนแก้วครอบหลอดไฟเอาไว้ เช่น หลอดตะเกียงเจ้าพายุหรือหลอดไฟฟ้า นั้นหลอดไฟดวงความรู้แท้ ๆ อยู่ตรงนั้น มันส่องแสงกระจ่างออกมา

จนได้นึกในใจเจ้าของ เราไม่ได้ลืมอันนี้ก็ดี ตอนเช้าจวนสว่างเราเดินจงกรมอยู่ ยืนรำพึง มองดูที่โหนมันจ้าไปหมดเลย โถ ทำไม นั้นเห็นไหมล่ะถึงขั้นมันสว่าง แต่สว่างนี้ไม่ได้สว่างถึงความสิ้นทุกขนะ สว่างตามขั้นของจิตของธรรม พอถึงขั้นนี้แล้วเกิดความอัศจรรย์ มองไปที่ไหนโลกธาตุนี้มันว้างไปหมดเลย ร่างกายนี้ก็ว้างไปตาม ๆ กัน ถ้าเป็น

แก้วก็เป็นแก้วครอบตะเกียง มันใสกระจ่างไปตามๆ กันหมดเลย จึงได้รำพึงขึ้นมา โห จิตเรานี้ทำไมถึงได้อัจฉริยะถึงขนาดนี้เชียวหนา นั้นเห็นไหมละ ทำไมถึงได้อัจฉริยะถึงขนาดนี้เชียวหนา มองดูที่โหนดมันจำไปหมดเลย ธรรมชาตินี้พาให้จำ หลอดไฟฟ้าให้จำ หรือหลอดตะเกียงเจ้าพายุพาให้จำ

พระธรรมท่านกลัวจะติด เห็นไหมละ นี่เราก็ไม่ลืม ก็เราติดแล้วนั้น เราเพลिनตัวจนถึงอัจฉริยะตัวเอง ว่าทำไมจิตใจของเราถึงได้สว่างกระจ่างแจ้งถึงขนาดนี้เชียวหนา สักเดี๋ยวพออันนี้ระงับลงไปปั๊บ ธรรมขึ้นแล้ว นี่เรียกว่าธรรมเกิด ฟังซิ พอสงบลงไปก็มีแต่ความสว่างจ้าอยู่งั้น สักเดี๋ยวก็ผุดขึ้นมาภายในใจ เป็นคำพูดเป็นคำๆ ทีเดียว เหมือนว่าพูดอยู่ในหัวใจ พูดออกมาสอนเราเอง ท่านกลัวเราจะติดความสว่างอันนี้ ธรรมท่านเหนือ ผุดขึ้นมาเป็นคำๆ ว่า ถ้ามีจุดหรือมีต่อม ต่อมกับจุดเป็นไพอัจฉริยะใช้แทนกันได้ ถ้ามีจุดมีต่อมแห่งความรู้อยู่ที่ไหน นั้นแลคือตัวภพ ขึ้นมาเป็นคำๆ แล้วจบปุ๊บหายเงียบไป

เราธรรมดานี้ควรจะจับได้ขณะนั้น พูดแล้วเสียดายพ่อแม่ครูจารย์มันท่านล่วงไปก่อนแล้ว เราขึ้นไปบนหลังวัดดอย ถ้าหากว่าท่านยังมีชีวิตอยู่ระยะนั้น เราเกิดอุบายอย่างนี้ขึ้นมา นำอุบายนี้ไปกราบเรียนท่าน จะบรรลुरुธรรมปั้งในเดี๋ยวนั้นเลยนะ มันเป็นจุดที่จะก้าวเข้าแล้ว ก้าวไม่ได้เพราะไม่มีผู้สอน นี่สำคัญมากนะ ก็เลยแบกปัญหานี้ไปตั้งแต่เดือน ๓ เดือน ๖ ถึงได้กลับมา กลับมาบนภูเขาลูกเก่านั้นแหละ แบกจุดแบกต่อมแห่งผู้รู้ไป แก้มไม่ตก ไม่รู้วิธีแก้ เอ๊ะ มันจุดต่อมยังงัยกันหนาๆ แก้มไม่ตก งง แบกไปอย่างนั้นแหละ แล้วกลับมาอีก กลับมาบนภูเขาลูกนี้

จุดต่อมอันนี้แบกไปแล้วก็แบกกลับมา จึงได้มาปลงกันที่ภูเขาลูกนั้น แต่เวลานั้นผิดกัน สถานที่แม้จะเป็นวัดดอยธรรมเจดีย์แต่เป็นสถานที่อยู่ต่างกัน เวลาเป็นเป็นอยู่ตื่นเขาเวลามันเปิดกันแล้วมันเปิดที่หลังเขา เวลา ๕ หุ่่มพอดี คือมันเป็นความสว่างไสวจนเจ้าของติดใจและหลงไปเสียก็ถูก จนกระทั่งธรรมะท่านมาเตือน ว่ามีจุดมีต่อมแห่งผู้รู้ที่ที่ไหน นั้นแลคือตัวภพ นี่ท่านเตือนขึ้นมา นี่ก็อยู่โหลๆ เขานะ ทีนี้เวลามันมาเปิด มันก็มาเปิดบนหลังเขา อันนั้นจวนสว่าง อันนี้ ๕ หุ่่ม แน่ะ พูดให้ชัดเจน เวลามามาเปิดมาเปิดที่หลังเขา

เรื่องอันนี้สรุปลงมาแล้ว จุดต่อมนี้ นั้นละมันเข้าจุดของมันที่จะทำลายจุดอันนี้ แห่งผู้รู้ที่ตัวภพนี้ละ มันก็พิจารณาเข้ามาประมวลเข้ามาๆ ถึงจุดนี้แหละ พอเข้าถึงจุดนี้ก็สรุปกันลงได้ว่า หะอะไรเราก็หามาพอแล้ว วังนั้นในจิตนะ เราพิจารณาอะไรก็พิจารณาพอแล้ว ไม่มีอะไรที่จะติดใจข้องใจแก่นิดหนึ่ง ปรากฏว่ามันโล่งไปหมดเลย แล้วมันติดอะไร นั้นเวลามันจะมาม้วนเสื่อนะ อะไรๆ มันก็ไม่ติด พิจารณาโลกธาตุนี้ปรากฏว่าหมด มันปล่อยมันวางไปหมด แต่โลกธาตุข้างในมันไม่ปล่อยนั้นซิ อะไรๆ มันก็ปล่อยไปหมด แล้วมันยังติดอะไร ถ้าว่าพันมันก็ยังไม่พัน รู้เจ้าของอยู่ว่ายังไม่พัน แต่การปล่อยมันก็ปล่อยไป

หมดแล้วก็ยังไม่พ้น แล้วมันติดอะไร นี่ชิตอนที่มันจะเอากันนะ เราก็กปล่อยไปหมดโลกธาตุนี้ เคยแบกเคยหามด้วยอุปาทานมานานเท่าไร มันก็ปล่อยไปหมด ในหัวใจไม่มีเลย มีแต่ความสว่างไสว มันก็ติดความสว่างไสวเสีย ไม่รู้

อะไรก็ปล่อยไปหมดแล้ว แล้วมันยังติดอะไรอีก ถ้าว่าไม่ติด เจ้าของก็รู้ที่อยู่ยังไม่พ้น แล้วมันติดอะไร มันก็ย้อนเข้ามาหา ต้องติดผู้รู้ นั่นเอาละนะที่นี้ จะเข้าแล้วนะ ผู้รู้อันนี้มันร้อยสันพันคม มันกระจายเงาออกไปหลอกตัวเองทั่วแดนโลกธาตุ พอทราบเรื่องเงาของตัวเองทั่วแดนโลกธาตุแล้วมันไม่ทราบตัวเอง นั่นเห็นไหมที่นี้ เงาของตัวเองรอบโลกธาตุมันทราบหมด ปล่อยวางได้หมดโดยสิ้นเชิง แต่ตัวเองมันไม่ปล่อย คือจิตตัวผู้รู้นี้มันไม่ปล่อย มันก็มาติดตัวเองนี้แหละ แล้วตัวเองมีอะไรมันถึงติด ก็มันร้อยสันพันคม นั่นเห็นไหม

ตึกคือใจดวงนี้ ชั่วก็คือใจดวงนี้ เป็นผู้เสกสรรปั้นยอ ว่าเศร้าหมองผ่องใสก็คือจิตดวงนี้เป็นผู้เสกสรรปั้นยอ แล้วความจริงมันลงที่ไหน ก็คือสิ่งเหล่านั้นเขาไม่ได้มีอะไร เป็นอนัตตาทั้งมวลเลย นั่นเห็นไหมละ สิ่งเหล่านั้นเป็นอนัตตา จะยึดอะไรไม่ได้ทั้งหมดเลย เป็นอนัตตาทั้งหมด พอว่าสิ่งทั้งหลายเหล่านั้นเป็นอนัตตา เพราะจิตไปหลอกตัวเองต่างหาก พอว่าอย่างนั้นจิตมันก็ย้อนเข้ามาว่าจิตหลอกตัวเอง พออันนี้สงบก็ลงไปว่ามาติดอยู่ที่ตัวเองเท่านั้น นอกนั้นไม่มีที่ติด อะไรปล่อยหมดแล้วแต่ยังไม่ได้ปล่อยตัวเอง มันติดอยู่ที่ตรงนี้

พอว่าอย่างนั้นจิตสงบก็ กะเจียบ นี่บเวลามันจะเป็น ฟังให้ชัดเสียนะมันจวนจะตายแล้ว ท่านทั้งหลายฟังให้ดี จุดสุดท้ายของมัน ของการตามภพตามชาติแห่งจิตดวงนี้ มาลงที่จุดนี้แหละ ปล่อยหมดๆ แต่ยังไม่ปล่อยตัวเองมันก็ยังไม่หมด ว่าว่างหมดๆ แต่ยังไม่ว่างในตัวเองมันก็ยังไม่หมด ที่นี้เวลามันปล่อยไปหมด มันว่างไปหมดแล้ว ตัวเองก็มารู้ตัวเองแล้วปล่อยตัวเอง ว่างตัวเอง นี่ว่างภายใน พอสงบลงอันนี้ผิงขึ้นมาเท่านั้น นี่เรียกว่าปล่อยตัวเอง ผางขึ้นมาเท่านั้นจำไปหมดเลยคราวนี้ ยึดอันไหนที่นี้ ไม่ต้องบอกไม่ต้องถาม ลึ้นหรือไม่ลึ้นประจักษ์ในทันทีทันใด

พูดแล้วสาธุ ไม่ต้องไปทูลถามพระพุทธเจ้า ธรรมอันเดียวกัน ผู้รู้กับธรรมเป็นธรรมที่สมควรแก่กันอยู่แล้ว ใครรู้เข้าไปเป็นผู้เหมาะสมด้วยกันหมด เสมอกันหมด นตฺถิ เสยฺโยว ปาปิโย ไม่มีใครยิ่งหย่อนกว่าใคร คือธรรมชาติที่ถึงที่สุดตัวเองแล้ว พอมันผางขึ้นมาเท่านั้นที่นี้หมดปัญหาไปเลย นี่ที่ยึดของจิตใจที่เกี่ยวเกิดตายไม่หยุดไม่ถอย ตามรอยมันเข้ามาๆ กระทั่งทุกสิ่งทุกอย่างว่างไปหมดปล่อยไปหมดแล้วยังไม่แล้ว ถ้ายังไม่มาว่างตัวเอง ยังไม่ปล่อยตัวเองยังไม่แล้ว พอว่างตัวเองแล้วปล่อยตัวเองผางแล้วหมดปัญหาโดยประการทั้งปวง

ธรรมประกาศนี้เป็นเวลากลางคืน ๕ ทุ่มเป่งพอดิเลย วัดดอยธรรมเจดีย์ สถานที่เดียวกัน แต่ที่ต่างกันนิดหน่อย อันนี้อยู่บนหลังเขา เวลาต่างกันหน่อย ตั้งแต่บัดนั้นมาจนกระทั่งปานนี้ปล่อยอะไรอีก ก็ต้องถามกันอีกว่าเรียดอะไรละ ไม่มีอะไรก็จะปล่อยอะไร เท่านั้นเอง นี่ละจิตดวงนี้ ท่านทั้งหลายฟัง ที่มีบอดกำด่ำกำขาวอยู่เวลานี้คือจิตดวงนี้หลงตัวเอง เอาเชือกพันคอตัวเองอยู่ชั้นละ พอเปิดตัวเองแล้วปล่อยหมดเลย มันติดตัวเอง เมื่อติดเราแล้วก็ติดเขา ไม่ติดเราแล้วไม่ติดอะไรทั้งโลก ติดเราเสียอย่างเดียวติดหมด ถ้าไม่ติดเราเสียอย่างเดียวเปิดหมด เข้าใจหรือ เอาละวันนี้พูดเพียงเท่านี้

นี่ที่สุดของจิตที่ว่าไม่สูญ ไม่สูญยังงัย ฟังให้ชัดเจนให้ถึงเหตุถึงผลซิ เมื่อถึงนี้แล้วไม่ต้องถามอีกแล้ว สูญหรือไม่สูญรู้แล้ว นั่นแลถ้าจะให้ชื่ออีกทีหนึ่งก็ว่าธรรมชาติ นี่ที่สุดยุติหมดโดยสิ้นเชิงคือธรรมชาติเต็มตัวแล้ว เท่านั้นแหละ เอาละพอ

ผู้กำกับ ปัญหาของสันติครับ

ข้อหนึ่ง.จากการที่หลวงตาสอนให้หนูดูความเกิดดับ มีอะไรเกิดขึ้นก็รู้ อะไรดับไปก็รู้ ไม่มีอะไรก็รู้ การภาวนาของหนูเดี๋ยวนี้ ทุกครั้งที่นั่งภาวนากับนอน จะเห็นแสงสว่างจ้าเป็นสีน้ำเงิน สีขาว สีทอง สีแดง สีส้ม สีชมพู สีเขียว สลับไปเรื่อย ๆ อย่างเร็วมาก ตลอดเวลาที่ภาวนาจนกว่าจะเสร็จ สิบวันที่ผ่านมานี้ยังเห็นแสงสว่างอยู่ แต่ว่ามีพลังหนัก ๆ และแรงหมุนเข้ามา บางครั้งมาจากหัวแล้วเข้าไปที่บริเวณใจ แล้วไปทางซ้าย ไปทางขวา หมุนอยู่ตลอดจนกระทั่งหนูทนไม่ไหว ก็จะเปลี่ยนเป็นนอนภาวนา คราวนี้พลังที่หนักและแรงนั้นจะยิ่งหมุนแรงขึ้นกว่าเดิม และหมุนเข้ามาจากมือและเท้าอีกด้วย จากนั้นใจและหัวจะดูดพลังเหล่านี้จากภายนอกเข้ามาด้วย เหมือนการชาร์จแบตเตอรี่ แต่บางครั้งก็เหมือนมีเครื่องดูดอยู่บนหัว ดูดเอาพลังจากภายในออกไปภายนอก ตลอดเวลาที่เกิดขึ้นนี้ หนูก็ทำตามหลวงตาสอน คือมีอะไรเกิดขึ้นที่ไหน สติก็จะอยู่ที่นั่นเป็นอัตโนมัติ

หลวงตา สีนั่นสีนี้เป็นเงาของจิตทั้งนั้น หนูไม่รู้มีเงา น้ำที่ใสเต็มที่แล้วไม่มีสี ใจที่บริสุทธิ์เต็มที่แล้วไม่มีสีนั่นสีนี้ อันนี้เป็นอาการของจิต ดูไปตามอาการของมันนั่นแหละ มันออกจากจิตนี้ไปเป็นสีนั่นสีนี้ ให้ดูตามอาการเฉย ๆ ถ้าเราไม่หลงมันก็ดับของมัน อันนี้มันเปลี่ยนแปลงได้เพราะเป็นอาการ ผู้รู้ไม่เปลี่ยน ถึงจะยังมีกิเลสอยู่นั่นก็ไม่เปลี่ยน ธรรมชาติผู้รู้ไม่เปลี่ยน พอรู้เต็มสัดเต็มส่วนแล้ว ทั้งสีทั้งแสงทั้งอะไรหมดโดยสิ้นเชิง เอาแค่นี้ก่อน อาการมีเท่านี้ก็พิจารณาตรงนี้ พูดกันตามนี้เท่านั้นเอง มันกว้างออกก็พูดกว้าง มันแคบเข้ามาพูดแคบเข้ามา เข้าไปจนหมดแล้วพูดหาอะไร

ผู้กำกับ ข้อสองครับ การภาวนาช่วงนี้หนูจะรู้กิริยาของจิตว่าเป็นอย่างไร เวลาภาวนาถ้าจิตสงบอยู่เฉย ๆ ไม่มีอะไรเกิดขึ้น จะรู้สึกไม่พอใจ หนูจะบังคับให้เกิดสัญญาขึ้น แล้วก็ดูอยู่เฉย ๆ บางครั้งสัญญาเหล่านี้จะหายไปเอง ก็จะลองดูใหม่ บังคับให้เกิด

สังขารขึ้น บางครั้งสังขารก็จะหายไปเองเช่นกัน บางครั้งที่สัญญาและสังขารไม่หายไป หนูก็จะมาพิจารณาว่าทำไมหนูแพ้ และนำมาทำซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง จนมันหายไปเองในที่สุด หนูจึงสรุปว่า สิ่งที่น่ามาคิดแล้วไม่หายไป แสดงว่าจิตยังไม่อิมยังไม่พอ ต้องนำมาพิจารณาซ้ำ ๆ หากจุดที่ติดขัด จนจิตเบื้อ เหนื่อย อิมพอกก็จะหยุดไปเอง หนูทำอย่างนี้ได้หรือเปล่าเจ้าคะ

หลวงตา ถูก แต่ที่เข้าใจว่าถูกแล้วนั้นผิด ที่ทำเหล่านี้ยังถูกอยู่ ให้ดูอาการของ มัน มันกว้างก็ดูกว้าง มันแคบเข้ามาก็ดูแคบ นี่มันแคบเข้ามาแล้ว ให้ดูตามที่มีมันเกิดขึ้น อาการของมันมี ถ้ามีแล้วเรียกว่าเป็นสมมุติ ๆ มันจะมีอาการ อาการทั้งหมดเป็นสมมุติทั้งหมด เมื่อมันหมดธรรมชาติไปแล้วอาการเหล่านี้ก็หมดไปตาม ๆ กัน ปัญหาที่ไม่มี ให้พิจารณาตามนี้

ผู้กำกับ มีข้อสามอีกข้อหนึ่งครับ

หลวงตา เอาละเราเข้าใจแล้วตั้งแต่ยังไม่พูด จะว่าคุยหรือไม่คุยก็ตามมันเข้าใจ พอพูดอย่างนี้มันเข้าใจไปหมดแล้ว เอาละไม่ต้อง คือมันเป็นอาการด้วยกัน ชี้เกี่ยจฟัง

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz